

“El rostre de la misericòrdia”
Misericordiae Vultus

**BUTLLA DE CONVOCACIÓ
DEL JUBILEU EXTRAORDINARI
DE LA MISERICÒRDIA**

FRANCESC
BISBE DE ROMA
SERVENT DELS SERVENTS DE DÉU
A TOTS ELS QUE LLEGEIXIN AQUESTA CARTA
GRÀCIA, MISERICÒRDIA I PAU

1. Jesucrist és el rostre de la misericòrdia del Pare. El misteri de la fe cristiana sembla trobar la seva síntesi en aquesta paraula. Ella s’ha tornat viva, visible i ha assolit el seu cim al Jesús de Natzaret. El Pare, «ric en misericòrdia» (Ef 2,4), després d’haver revelat el seu nom a Moisès com a «Déu compassiu i benigne, lent per al càstig, fidel en l’amor» (Ex 34,6) no ha cessat de donar a conèixer de diverses maneres i en tants moments de la història la seva naturalesa divina. En la «plenitud del temps» (Ga 4,4), quan tot estava disposat segons el seu pla de salvació, Ell envià el seu Fill nascut de la Verge Maria per a revelar-nos de manera definitiva el seu amor. Qui l’ha vist a Ell, ha vist el Pare (cf. Jn 14,9). Jesús de Nazaret amb la seva paraula, amb els seus gestos i amb tota la seva persona¹ revela la misericòrdia de Déu.

2. Sempre tenim necessitat de contemplar el misteri de la misericòrdia. És font d’alegria, de serenitat i de pau. És condició per a la nostra salvació. Misericòrdia: és la paraula que revela el misteri de la Santíssima Trinitat. Misericòrdia: és l’acte últim i suprem amb el qual Déu ve al nostre encontre. Misericòrdia: és la llei fonamental que habita en el cor de cada persona quan mira amb ulls sincers el germà que troba en el camí de la vida. Misericòrdia: és la via que uneix Déu i l’home, perquè obre el cor a l’esperança de ser estimats malgrat el límit del nostre pecat.

3. Hi ha moments en els quals d’una manera molt més intensa estem cridats a tenir la mirada fixa en la misericòrdia per poder ser també nosaltres mateixos signe eficaç de l’obrar del Pare.

¹ Cf. Conc. Ecum. Vat. II, Const. Dogm. *Dei Verbum*, 4.

És per això que he anunciat un *Jubileu Extraordinari de la Misericòrdia* com a temps propici per a l'Església, perquè faci més fort i eficaç el testimoni dels creients.

L'Any Sant s'obrirà el 8 de desembre de 2015, solemnitat de la Immaculada Concepció. Aquesta festa litúrgica indica la manera d'obrar de Déu des de les albors de la nostra història. Després del pecat d'Adam i Eva, Déu no va voler deixar la humanitat en solitud i a mercè del mal. Per això va pensar i va voler Maria santa i immaculada en l'amor (cf. Ef 1,4), perquè fos la Mare del Redemptor de l'home. Davant la gravetat del pecat, Déu respon amb la plenitud del perdó. La misericòrdia sempre serà més gran que qualsevol pecat i ningú no podrà posar un límit a l'amor de Déu que perdona. A la festa de la Immaculada Concepció tindrà l'alegria d'obrir la Porta Santa. En aquesta ocasió serà una *Porta de la Misericòrdia*, a través de la qual qualsevol que hi entri podrà experimentar l'amor de Déu que consola, que perdona i ofereix esperança.

El diumenge següent, III d'Advent, s'obrirà la Porta Santa a la Catedral de Roma, la Basílica de Sant Joan del Laterà. Successivament s'obrirà la Porta Santa en les altres Basíliques Papals. Per al mateix diumenge estableixo que a cada Església particular, a la Catedral que és l'Església Mare per a tots els fidels, o a la Catedral o en una església de significat especial s'obri per tot l'Any Sant una idèntica *Porta de la Misericòrdia*. A judici de l'Ordinari, ella podrà ser oberta també en els Santuaris, meta de tants pelegrins que en aquests llocs sants amb freqüència són tocats en el cor per la gràcia i troben el camí de la conversió. Cada Església particular, aleshores, estarà directament compromesa a viure aquest Any Sant com un moment extraordinari de gràcia i de renovació espiritual. El Jubileu, per tant, serà celebrat a Roma així com a les Esglésies particulars com a signe visible de la comunió de tota l'Església.

4. He escollit la data del 8 de desembre pel seu gran significat en la història recent de l'Església. En efecte, obriré la Porta Santa en el cinquantè aniversari de la conclusió del Concili Ecumènic Vaticà II. L'Església sent la necessitat de mantenir viu aquest esdeveniment. Per a ella iniciava un nou període de la seva història. Els Pares reunits en el Concili havien percebut intensament, com un veritable buf de l'Esperit, l'exigència de parlar de Déu als homes del seu temps en un mode més comprensible. Esfondrades les muralles que per molt temps havien reclòs l'Església en una ciutadella privilegiada, havia arribat el temps d'anunciar l'Evangeli d'una manera nova. Una nova etapa en l'evangelització de sempre. Un nou compromís per a tots els cristians de testimoniar amb major entusiasme i

convicció la pròpia fe. L'Església sentia la responsabilitat de ser en el món signe viu de l'amor del Pare.

Tornen a la ment les paraules carregades de significat que sant Joan XXIII pronuncià en l'obertura del Concili per indicar el camí a seguir: «En el nostre temps, l'Esposa de Crist prefereix usar el remei de la misericòrdia que no pas empunyar les armes de la severitat... L'Església Catòlica, en elevar per mitjà d'aquest Concili Ecumènic la torxa de la veritat catòlica, vol mostrar-se mare amorosíssima de tots, benigna, pacient, plena de misericòrdia i de bondat pels fills que n'estan separats»². En el mateix horitzó es col·locava també el beat Pau VI el qual, en la Conclusió del Concili, s'expressava d'aquesta manera: «Volem més aviat notar com la religió del nostre Concili ha estat principalment la caritat... L'antiga història del samarità ha estat la pauta de l'espiritualitat del Concili... Un corrent d'afecte i admiració s'ha desbordat del Concili sobre el món humà modern. Han estat reprovats errors, sí, perquè aquesta és l'exigència, tant de la caritat com de la veritat, però envers les persones, no hi ha hagut res més que invitació, respecte i amor. En lloc de diagnòstics depriments, remeis encoratjadors; en lloc de presagis funestos, missatges de confiança han partit del Concili cap al món contemporani: els seus valors no només han estat respectats sinó que també han estat honrats, sostinguts els seus esforços, les seves aspiracions, purificades i beneïdes... Una altra cosa hem de destacar encara: tota aquesta riquesa doctrinal no mira més que una cosa: servir l'home. Es tracta de tot l'home, qualsevol que sigui la seva condició, la seva misèria, les seves necessitats»³.

Amb aquests sentiments d'agraïment per tot el que l'Església ha rebut i de responsabilitat per la tasca que ens espera, travessarem la Porta Santa, en la plena confiança de saber-nos acompanyats per la força del Senyor Ressuscitat que continua sostenint la nostra peregrinació. Que l'Esperit Sant que condueix els passos dels creients perquè cooperin en l'obra de salvació realitzada per Crist, sigui guia i suport del Poble de Déu per ajudar-lo a contemplar el rostre de la misericòrdia⁴.

5. L'Any jubilar es conclourà en la solemnitat litúrgica de Jesucrist Rei de l'Univers, el 20 de novembre de 2016. En aquest dia, tancant la Porta Santa, tindrem abans de res sentiments de gratitud i de reconeixement cap a la Santíssima Trinitat per haver-nos concedit un temps extraordinari de gràcia. Encomanarem la vida de l'Església, la humanitat sencera i l'immens cosmos a la Senyoria de Crist, esperant que difongui la seva misericòrdia

² *Discurs d'obertura del Conc. Ecum. Vat. II, Gaudet Mater Ecclesia*, 11 d'octubre de 1962, 2-3.

³ *Al·locució en l'última sessió pública*, 7 de desembre de 1965.

⁴ Cf. Conc. Ecum. Vat. II. Const. Dogm. *Lumen gentium*, 16; Const. Past. *Gaudium et spes*, 15.

com la rosada del matí per a una fecunda història, encara per construir amb el compromís de tots en el pròxim futur. Com desitjo que els anys per venir estiguin impregnats de misericòrdia per poder anar a l'encontre de cada persona portant la bondat i la tendresa de Déu! Que a tots, creients i llunyans, pugui arribar el bàlsam de la misericòrdia com a signe del Regne de Déu que està ja present enmig de nosaltres.

6. «És propi de Déu usar misericòrdia i especialment en això es manifesta la seva omnipotència»⁵. Les paraules de sant Tomàs d'Aquino mostren que la misericòrdia divina no és de cap manera un signe de debilitat, sinó més aviat la qualitat de l'omnipotència de Déu. És per això que la litúrgia, en una de les col·lectes més antigues, convida a pregar dient: «Oh Déu, mai no manifesteu tant la vostra omnipotència com quan perdoneu i us compadiu»⁶. Déu serà sempre per a la humanitat com Aquell que és present, proper, provident, sant i misericordiós. «Pacient i misericordiós» és el binomi que sovint apareix en l'Antic Testament per a descriure la naturalesa de Déu. El seu ser misericordiós es constata concretament en tantes accions de la història de la salvació on la seva bondat preval per sobre del càstig i la destrucció. Els Salm, de manera particular, destaquen aquesta grandesa del procedir diví: «Ell et perdona les culpes i et guareix de tota malaltia; rescata de la mort la teva vida i et corona d'amor entranyable» (103,3-4). D'una manera encara més explícita, un altre Salm testimonia els signes concrets de la seva misericòrdia: «El Senyor allibera els presos, el Senyor dóna la vista als cecs, el Senyor redreça els qui ensopuguen, el Senyor estima els justos; el Senyor guarda els forasters, manté les viudes i els orfes, però capgira els camins dels injustos» (146,7-9). Finalment, heus aquí altres expressions del salmista: «El Senyor guareix els cors desfets, els embena les ferides [...]. El Senyor sosté els desvalguts, però abat els injustos fins a terra» (147,3.6). Així doncs, la misericòrdia de Déu no és una idea abstracta, sinó una realitat concreta amb la qual Ell revela el seu amor, que és com el d'un pare o una mare que es commouen en el més profund de les seves entranyes pel propi fill. Val a dir que es tracta realment d'un amor “visceral”. Prové des d'allò més íntim com un sentiment profund, natural, fet de tendresa i compassió, d'indulgència i de perdó.

7. “Perdura eternament el seu amor”: és la tornada que acompanya cada vers del Salm 136 mentre es narra la història de la revelació de Déu. En raó de la misericòrdia, totes les vicissituds de l'Antic Testament estan carregades d'un profund valor salvífic. La misericòrdia fa de la història de

⁵ Sant Tomàs d'Aquino, *Summa Theologiae*, II-II, q. 30, a. 4.

⁶ XXVI diumenge del temps ordinari. Aquesta col·lecta es troba ja al segle VIII, entre els textos eucològics del *Sacramentario Gelasiano* (1198).

Déu amb el seu poble una història de salvació. Repetir contínuament “Perdura eternament el seu amor”, com ho fa el Salm, sembla un intent per trencar el cercle de l’espai i del temps per a introduir-lo tot en el misteri etern de l’amor. És com si es volgués dir que no només en la història, sinó per tota l’eternitat, l’home estarà sempre sota la mirada misericordiosa del Pare. No és casual que el poble d’Israel hagi volgut integrar aquest Salm, el “Gran *hallel*” com és conegut, en les festes litúrgiques més importants.

Abans de la Passió, Jesús pregà amb aquest Salm de la misericòrdia. Ho testimonia l’evangelista Mateu quan diu que «després d’haver cantat l’himne» (26,30), Jesús amb els seus deixebles sortí cap a la Muntanya de les Oliveres. Mentre instituïa l’Eucaristia, com a memorial perenne d’ell mateix i de la seva Pasqua, va posar simbòlicament aquest acte suprem de la Revelació a la llum de la misericòrdia. En aquest mateix horitzó de la misericòrdia, Jesús va viure la seva passió i mort, conscient del gran misteri de l’amor de Déu que s’hauria de complir a la creu. Saber que Jesús mateix va pregar amb aquest Salm, el fa per nosaltres els cristians encara més important i ens compromet a incorporar aquesta tornada en la nostra pregària de lloança quotidiana: “Perdura eternament el seu amor”.

8. Amb la mirada fixa en Jesús i en el seu rostre misericordiós podem percebre l’amor de la Santíssima Trinitat. La missió que Jesús ha rebut del Pare ha estat la de revelar el misteri de l’amor diví en plenitud. «Déu és amor» (1Jn 4,8.16), afirma per primera i única vegada en tota la Sagrada Escripura l’evangelista Joan. Aquest amor s’ha fet ara visible i tangible en tota la vida de Jesús. La seva persona no és cap altra cosa sinó amor. Un amor que es dóna i ofereix gratuïtament. Les seves relacions amb les persones que se li apropen deixen veure quelcom únic i irrepetible. Els signes que realitza, sobretot vers els pecadors, vers les persones pobres, excloses, malaltes i sofrents porten en ells el distintiu de la misericòrdia. En Ell tot parla de misericòrdia. Res en Ell està privat de compassió.

Jesús, davant la multitud de persones que el seguien, veient que estaven malmenades i abatudes, perdudes i sense guia, va sentir des del més profund del cor una intensa compassió per elles (cf. Mt 9,36). A causa d’aquest amor compassiu va guarir els malalts que li presentaven (cf. Mt 14,14) i amb pocs pans i peixos va calmar la fam de grans multituds (cf. Mt 15,37). El que movia Jesús en totes les circumstàncies no era sinó la misericòrdia, amb la qual llegia el cor dels interlocutors i responia a les seves necessitats més reals. Quan va trobar la vídua de Naïm, que portava el seu únic fill al sepulcre, va sentir una gran compassió per l’immens dolor de la mare en llàgrimes, i li retornà el seu fill ressuscitant-lo de la mort (cf. Lc 7,15). Després d’haver alliberat l’endimoniat de Gerasa, li confia

aquesta missió: «Anuncia'ls tot el que el Senyor t'ha fet i com s'ha compadit de tu» (Mc 5,19). També la vocació de Mateu es col·loca a l'horitzó de la misericòrdia. Passant davant del banc dels impostos, els ulls de Jesús es posen sobre els de Mateu. Era una mirada carregada de misericòrdia que perdonava els pecats d'aquell home i, vençant la resistència dels altres deixebles, l'escull a ell, el pecador i publicà, perquè sigui un dels Dotze. Sant Beda el Venerable, comentant aquesta escena de l'Evangelí, va escriure que Jesús mirà Mateu amb amor misericordiós i l'escollí: *miserando atque eligendo*⁷. Sempre m'ha captivat aquesta expressió, tant que vaig voler fer-la el meu propi lema.

9. En les paràboles dedicades a la misericòrdia, Jesús revela la naturalesa de Déu com la d'un Pare que no es dóna mai per vençut fins que no hagi dissolt el pecat i superat el rebuig amb la compassió i la misericòrdia. Coneixem aquestes paràboles; tres en particular: la de l'ovella perduda i de la moneda extraviada, i la del pare i els dos fills (cf. Lc 15,1-32). En aquestes paràboles, Déu és presentat sempre ple d'alegria, sobretot quan perdona. En elles trobem el nucli de l'Evangelí i de la nostra fe, perquè la misericòrdia es mostra com la força que tot ho venç, que omple d'amor el cor i que consola amb el perdó.

D'una altra paràbola, a més, podem extreure un ensenyament pel nostre estil de vida cristià. Provocat per la pregunta de Pere sobre quantes vegades seria necessari perdonar, Jesús respon: «No et dic set vegades, sinó setanta vegades set» (Mt 18,22) i va pronunciar la paràbola del “servent sense compassió”. Aquest, cridat pel patró a restituir una gran suma, li suplica de genolls i el patró li condona el deute. Però immediatament troba un altre servent com ell que li devia uns pocs denaris, el qual li suplica de genolls que tingui pietat, però ell s'hi nega i el fa empresonar. Aleshores el patró, advertit del fet, s'irrita molt i tornant a cridar aquell servent li diu: «No t'havies de compadir del teu company, com jo m'havia compadit de tu?» (Mt 18,33). I Jesús conclou: «Igualment us tractarà el meu Pare celestial si cadascú no perdona de tot cor el seu germà» (Mt 18,35).

La paràbola ofereix un profund ensenyament a cadascú de nosaltres. Jesús afirma que la misericòrdia no és només l'obrar del Pare, sinó que ella es converteix en el criteri per saber quins són realment els seus fills. Així, estem cridats a viure de misericòrdia, perquè a nosaltres en primer lloc se'ns ha aplicat misericòrdia. El perdó de les ofenses esdevé l'expressió més evident de l'amor misericordiós i per a nosaltres cristians és un imperatiu del qual no

⁷ Cf. *Hom.* 21: CCL 122, 149-151.

podem prescindir. Com n'és de difícil moltes vegades perdonar! I, no obstant, el perdó és l'instrument posat en les nostres fràgils mans per assolir la serenitat del cor. Fer desaparèixer el rancor, la ràbia, la violència i la venjança són condicions necessàries per viure feliços. Acollim llavors l'exhortació de l'Apòstol: «Que la posta de sol no us trobi encara ressentits» (Ef 4,26). I sobretot escoltem la paraula de Jesús que ha assenyalat la misericòrdia com a ideal de vida i com a criteri de credibilitat de la nostra fe. «Feliços els compassius: Déu se'n compadirà!» (Mt 5,7) és la benaurança en la que hem d'inspirar-nos durant aquest Any Sant.

Com es pot notar, la misericòrdia en la Sagrada Escripura és la paraula clau per indicar l'acció de Déu cap a nosaltres. Ell no es limita a afirmar el seu amor, sinó que el fa visible i tangible. L'amor, després de tot, mai no podrà ser una paraula abstracta. Per la seva mateixa naturalesa és vida concreta: intencions, actituds, comportaments que es verifiquen en el viure quotidià. La misericòrdia de Déu és la seva responsabilitat per nosaltres. Ell se sent responsable, és a dir, desitja el nostre bé i vol veure'ns feliços, plens d'alegria i serens. És sobre aquesta mateixa amplitud d'ona que s'ha d'orientar l'amor misericordiós dels cristians. Tal com estima el Pare, així estimen els fills. Tal com Ell és misericordiós, així estem cridats nosaltres a ser misericordiosos els uns amb els altres.

10. La misericòrdia és la biga mestra que sosté la vida de l'Església. Tot en la seva acció pastoral hauria d'estar revestit per la tendresa amb la que es dirigeix als creients; res en el seu anunci i en el seu testimoni cap al món no pot estar mancat de misericòrdia. La credibilitat de l'Església passa a través del camí de l'amor misericordiós i compassiu. L'Església «viu un desig inesgotable de brindar misericòrdia»⁸. Tal vegada massa temps ens hem oblidat d'indicar i de caminar per la via de la misericòrdia. D'una banda, la temptació de pretendre sempre i només la justícia ha fet oblidar que aquesta és el primer pas, necessari i indispensable, però l'Església necessita anar més enllà per assolir una meta més alta i més significativa. D'altra banda, és trist constatar com l'experiència del perdó en la nostra cultura s'esvaeix cada vegada més. Fins i tot la paraula mateixa en alguns moments sembla evaporar-se. Sense el testimoni del perdó queda només una vida infecunda i estèril, com si es visqués en un desert desolat. Ha arribat de nou per a l'Església el temps de fer-se càrrec de l'anunci alegre del perdó. És el temps de retornar a l'essencial per fer-nos càrrec de les debilitats i dificultats dels nostres germans. El perdó és una força que ressuscita a una vida nova i infon el valor per mirar el futur amb esperança.

⁸ Exhort. Ap. *Evangelii gaudium*, 24

11. No podem oblidar el gran ensenyament que sant Joan Pau II va oferir en la seva segona encíclica *Dives in misericordia*, que en el seu moment arribà sense ser esperada i va agafar a molts per sorpresa amb motiu del tema que afrontava. Vull recordar dos passatges en particular. Abans de res, el sant Pare feia notar l'oblit del tema de la misericòrdia en la cultura present: «La mentalitat contemporània, potser en major mesura que la de l'home del passat, sembla oposar-se al Déu de la misericòrdia i tendeix, a més, a vorejar la vida i arrencar del cor humà la idea mateixa de la misericòrdia. La paraula i el concepte de misericòrdia semblen produir un cert neguit en l'home, que, gràcies als avenços tan enormes de la ciència i de la tècnica, com mai no van ser coneguts abans en la història, s'ha fet amo i ha dominat la terra molt més que en el passat (cf. Gn 1, 28). Tal domini sobre la terra, entès potser unilateralment i superficialment, sembla no deixar espai a la misericòrdia... A causa d'això, en la situació actual de l'Església i del món, molts homes i molts ambients guiats per un viu sentit de fe es dirigeixen, jo diria gairebé espontàniament, a la misericòrdia de Déu»⁹.

A més, sant Joan Pau II motivava amb aquestes paraules la urgència d'anunciar i testimoniar la misericòrdia en el món contemporani: «Ella està dictada per l'amor a l'home, a tot el que és humà i que, segons la intuïció de gran part dels contemporanis, està amenaçat per un perill immens. El misteri de Crist... m'obliga al mateix temps a proclamar la misericòrdia com a amor compassiu de Déu, revelat en el mateix misteri de Crist. Això m'obliga també a recórrer a tal misericòrdia i a implorar-la en aquesta difícil crítica fase de la història de l'Església i del món»¹⁰. Aquest ensenyament és avui més que mai actual i mereix ser reprès en aquest Any Sant. Acollim novament les seves paraules: «L'Església viu una vida autèntica, quan professa i proclama la misericòrdia – l'atribut més fantàstic del Creador i del Redemptor – i quan apropa els homes a les fonts de la misericòrdia del Salvador, de les que és dipositària i dispensadora»¹¹.

12. L'Església té la missió d'anunciar la misericòrdia de Déu, cor de l'Evangeli que batega, que a través seu ha d'abastar la ment i el cor de tota persona. L'Esposa de Crist fa seu el comportament del Fill de Déu que surt a l'encontre de tots, sense excloure ningú. En el nostre temps, en el que l'Església està compromesa en la nova evangelització, el tema de la misericòrdia exigeix ser proposat un cop més amb nou entusiasme i amb una renovada acció pastoral. És determinant per a l'Església i per a la credibilitat del seu anunci que ella visqui i testimoniï en primera persona la

⁹ N., 2.

¹⁰ Joan Pau II, Carta Enc. *Dives in misericordia*, 15

¹¹ *Ibid.*, 13.

misericòrdia. El seu llenguatge i els seus gestos han de transmetre misericòrdia per a penetrar en el cor de les persones i motivar-les a retrobar el camí de retorn al Pare.

La primera veritat de l'Església és l'amor de Crist. D'aquest amor, que arriba fins al perdó i al do de si mateix, l'Església es fa serventa i mediadora davant dels homes. Per tant, on l'Església sigui present, allí ha de ser evident la misericòrdia del Pare. En les nostres parròquies, en les comunitats, en les associacions i moviments, en fi, on sigui que hi hagi cristians, qualsevol hauria de poder trobar-hi un oasi de misericòrdia.

13. Volem viure aquest Any Jubilar a la llum de la paraula del Senyor: *Misericordiosos com el Pare*. L'evangelista refereix l'ensenyament de Jesús: «Sigueu misericordiosos com ho és el vostre Pare del cel» (Lc 6,36). És un programa de vida tan comprometedor com ric d'alegria i de pau. L'imperatiu de Jesús es dirigeix als qui escolten la seva veu (cf. Lc 6,27). Per ser capaços de misericòrdia en primer lloc hem de col·locar-nos a l'escolta de la Paraula de Déu. Això significa recuperar el valor del silenci per a meditar la Paraula que se'ns adreça. D'aquesta manera és possible contemplar la misericòrdia de Déu i assumir-la com a propi estil de vida.

14. La *peregrinació* és un signe peculiar en l'Any Sant, perquè és icona del camí que cada persona realitza en la seva existència. La vida és una peregrinació i l'ésser humà és *viator*, un pelegrí que recorre el seu camí fins a assolir la meta anhelada. També per arribar a la Porta Santa a Roma i a qualsevol altre lloc, cadascú haurà de realitzar, d'acord amb les pròpies forces, un pelegrinatge. Això serà un signe del fet que també la misericòrdia és una meta per assolir i que requereix compromís i sacrifici. Que el pelegrinatge sigui estímul per a la conversió: travessant la Porta Santa ens deixarem abraçar per la misericòrdia de Déu i ens comprometrem a ser misericordiosos amb els altres com el Pare ho és amb nosaltres.

El Senyor Jesús indica les etapes de la peregrinació mitjançant la qual és possible assolir aquesta meta: «No judiqueu, i no sereu judicats; no condemneu, i no sereu condemnats; perdoneu, i sereu perdonats. Doneu, i us donaran: us abocaran a la falda una bona mesura, atapeïda, sacsejada i curulla fins a vessar. Tal com mesureu sereu mesurats» (Lc 6,37-38). Diu, abans de res, no *jutjar* i no *condemnar*. Si no es vol incórrer en el judici de Déu, ningú no es pot convertir en el jutge del propi germà. Els homes amb els seus judicis s'aturen en la superfície, mentre el Pare mira l'interior. Quant de mal fan les paraules quan estan motivades per sentiments de gelosia i enveja! Parlar malament del propi germà en la seva absència equival a exposar-lo al descrèdit, a comprometre la seva reputació i a

deixar-lo a mercè de la xafarderia. No jutjar i no condemnar significa, en positiu, saber percebre allò que hi ha de bo en cada persona i no permetre que hagi de sofrir pel nostre judici parcial i per la nostra presumpció de saber-ho tot. Tanmateix, això no és encara suficient per manifestar la misericòrdia. Jesús demana també *perdonar* i *donar*. Ser instruments del perdó, perquè hem estat els primers en haver-lo rebut de Déu. Ser generosos amb tots sabent que també Déu vessa sobre nosaltres la seva benevolència amb gran magnanimitat.

Misericordiosos com el Pare és el “lema” de l’Any Sant. En la misericòrdia tenim la prova de com Déu estima. Ell ho dóna tot de si mateix, per sempre, gratuïtament i sense demanar res a canvi. Ve a ajudar-nos quan l’invocuem. És bonic que la pregària quotidiana de l’Església comenci amb aquestes paraules: «Sigueu amb nosaltres, Déu nostre, Senyor veniu a ajudar-nos» (Cf. Sl 70,2). L’auxili que invocuem és ja el primer pas de la misericòrdia de Déu cap a nosaltres. Ell ve a salvar-nos de la condició de debilitat en la qual vivim. I el seu auxili consisteix a permetre’ns captar la seva presència i proximitat. Dia rere dia, tocats per la seva compassió, també nosaltres arribarem a ser compassius amb tots.

15. En aquest Any Sant, podrem realitzar l’experiència d’obrir el cor a tots els qui viuen en les més contradictòries perifèries existencials, que amb freqüència el món modern dramàticament crea. Quantes situacions de precarietat i patiment hi ha al món avui! Quantes ferides segellen la carn de molts que no tenen veu perquè el seu crit s’ha debilitat i silenciàt a causa de la indiferència dels pobles rics. En aquest Jubileu l’Església serà cridada a guarir encara més aquestes ferides, a alleujar-les amb l’oli de la consolació, a embenar-les amb la misericòrdia i a guarir-les amb la solidaritat i la deguda atenció. No caiguem en la indiferència que humilia, en la rutina que anestesia l’ànim i impedeix descobrir la novetat, en el cinisme que destrueix. Obrim els nostres ulls per mirar les misèries del món, les ferides de tants germans i germanes privats de la dignitat, i sentim-nos provocats a escoltar el seu crit d’auxili. Que les nostres mans estrenyïn les seves, i que els apropem a nosaltres perquè sentin el caliu de la nostra presència, de la nostra amistat i de la fraternitat. Que el seu crit es torni el nostre i junts puguem trencar la barrera de la indiferència que acostuma a regnar sobiranament per amagar la hipocresia i l’egoisme.

El meu viu desig és que el poble cristià reflexioni durant el Jubileu sobre les *obres de misericòrdia corporals i espirituals*. Serà una manera per despertar la nostra consciència, moltes vegades ensopida davant el drama de la pobresa, i per entrar encara més en el cor de l’Evangeli, on els pobres són els privilegiats de la misericòrdia divina. La predicació de Jesús ens

presenta aquestes obres de misericòrdia perquè puguem adonar-nos de si vivim o no com a deixebles seus. Redescobrim les obres de misericòrdia corporals: donar menjar al famolenc, donar beure a l'assedegat, vestir al despullat, acollir al foraster, assistir als malalts, visitar als presos, enterrar als morts. I no oblidem les obres de misericòrdia espirituals: donar consell a qui ho necessita, ensenyar a qui no sap, corregir a qui va errat, consolar el trist, perdonar les ofenses, suportar amb paciència les persones que ens molesten, pregar a Déu pels vius i pels difunts.

No ens podem escapar de les paraules del Senyor i en base a elles serem jutjats: si hem donat menjar al famolenc i beure a l'assedegat. Si hem acollit l'estranger i vestit el despullat. Si hem dedicat temps per acompanyar a qui estava malalt o a la presó (cf. Mt 25,31-45). Igualment se'ns preguntarà si hem ajudat a sortir del dubte, que fa caure en la por i en ocasions és font de solitud; si hem estat capaços de vèncer la ignorància en la que viuen milions de persones, sobretot els infants privats de l'ajuda necessària per ser rescatats de la pobresa; si hem estat capaços de ser a prop de qui estava sol i afligit; si hem perdonat a qui ens va ofendre i rebutjat qualsevol forma de rancor o de violència que condueix a la violència; si hem tingut paciència seguint l'exemple de Déu que és tan pacient amb nosaltres; finalment, si hem encomanat al Senyor en la pregària els nostres germans i germanes. En cada un d'aquests "més petits" és present Crist mateix. La seva carn es fa de nou visible com a cos martiritzat, nafrat, flagel·lat, desnudit, en fugida..., perquè nosaltres els reconeguem, el toquem i l'assistim amb cura. No oblidem les paraules de sant Joan de la Creu: «En el capvespre de les nostres vides, serem jutjats en l'amor»¹².

16. A l'Evangeli de Lluç trobem un altre aspecte important per viure amb fe el Jubileu. L'evangelista narra que Jesús, un dissabte, tornà a Natzaret i, com era costum, entrà a la Sinagoga. El van cridar perquè llegís l'Escriptura i la comentés. El passatge era el del profeta Isaïes on hi ha escrit: «L'Esperit del Senyor reposa sobre meu, perquè el Senyor m'ha ungit. M'ha enviat a portar la bona nova als pobres, a proclamar als captius la llibertat i als presos el retorn de la llum, a proclamar l'any de gràcia del Senyor» (61,12). "Un any de gràcia": és això el que el Senyor anuncia i el que desitgem viure. Aquest Any Sant comporta la riquesa de la missió de Jesús que ressona en les paraules del Profeta: portar una paraula i un gest de consolació als pobres, anunciar l'alliberament als qui estan presoners de les noves esclavituds de la societat moderna, restituir la vista a qui no pot veure-hi més perquè s'ha replegat sobre si mateix, i tornar a donar dignitat als qui n'han estat privats. La predicació de Jesús es fa de nou visible en les

¹² *Paraules de llum i d'amor*, 57.

respostes de fe que el testimoni dels cristians està cridat oferir. Que ens acompanyin les paraules de l'Apòstol: «El qui fa obres de misericòrdia, que les faci amb alegria» (Rm 12,8).

17. Que la Quaresma d'aquest any Jubilar sigui viscuda amb major intensitat, com a moment fort per celebrar i experimentar la misericòrdia de Déu. Quantes pàgines de la Sagrada Escripura poden ser meditades en les setmanes de Quaresma per redescobrir el rostre misericordiós del Pare! Amb les paraules del profeta Miquees també nosaltres podem repetir: Vós, oh Senyor, sou un Déu que perdoneu les culpes, que no manteniu per sempre l'enuig, vós us complaeu a estimar. Vós, Senyor, tornareu a compadir-vos de nosaltres i a tenir pietat del vostre poble. Destruïreu les nostres culpes i llançareu al fons del mar tots els nostres pecats (cf. 7,18-19).

Les pàgines del profeta Isaïes podran ser meditades amb major atenció en aquest temps de pregària, dejuni i caritat: «El dejuni que jo aprecio és aquest: allibera els qui han estat empresonats injustament, deslliga les corretges del jou, deixa lliures els oprimits i trosseja jous de tota mena. Comparteix el teu pa amb els qui passen fam, acull a casa teva els pobres vagabunds, vesteix el qui va despulat. Llavors brillarà com l'alba la teva llum, i les teves ferides es clouran en un moment. Tindràs per avantguarda la teva bondat, i per rereguarda la glòria del Senyor. Quan invoquis el Senyor, ell mateix et respondrà; quan cridis auxili, ell et dirà: Aquí em tens! Si treus de casa teva tots els jous i no assenyales amb el dit per acusar, si dones el teu pa als famolencs i satisfàs la fam dels indigents, llavors la teva llum s'alçarà en la foscor, el teu capvespre serà clar com el migdia. En tot moment el Senyor et conduirà, en ple desert saciarà la teva fam, et farà fort i vigorós i seràs com un hort amarat d'aigua, com una font que mai no s'estronca» (58,6-11).

Que la iniciativa “24 hores per al Senyor”, que se celebra durant el divendres i dissabte que antecedeixen el IV diumenge de Quaresma, s'incrementi en les Diòcesis. Moltes persones estan tornant a apropar-se al sagrament de la Reconciliació i entre elles molts joves, que en una experiència semblant solen retrobar el camí per tornar al Senyor, per viure un moment d'intensa pregària i redescobrir el sentit de la pròpia vida. Novament posem al centre amb convenciment el sagrament de la Reconciliació, perquè ens permet tocar en la pròpia carn la grandesa de la misericòrdia. Serà per a cada penitent font de veritable pau interior.

No em cansaré mai d'insistir que els confessors siguin un veritable signe de la misericòrdia del Pare. Ser confessors no s'improvisa. S'arriba a ser-ho

quan, abans de res, ens fem nosaltres penitents a la recerca de perdó. No oblidem mai que ser confessors significa participar de la mateixa missió de Jesús i ser signe concret de la continuïtat d'un amor diví que perdona i que salva. Cadascú de nosaltres ha rebut el do de l'Esperit Sant per al perdó dels pecats, d'això en som responsables. Cap de nosaltres és amo del Sagrament, sinó fidel servidor del perdó de Déu. Cada confessor haurà d'acollir els fidels com el pare en la paràbola del fill pròdig: un pare que corre a la trobada del fill encara que hagués dilapidat els seus béns. Els confessors estan cridats a abraçar aquest fill penedit que torna a casa i a manifestar l'alegria per haver-lo trobat. No es cansaran de sortir a l'encontre també de l'altre fill que es va quedar fora, incapaç d'alegrar-se, per explicar-li que el seu judici sever és injust i no té cap sentit davant de la misericòrdia del Pare que no coneix límits. No faran preguntes impertinents, sinó que com el pare de la paràbola interrompran el discurs preparat pel fill pròdig, perquè seran capaços de percebre en el cor de cada penitent la invocació d'ajuda i la súplica de perdó. En fi, els confessors estan cridats a ser sempre, a tot arreu, en cada situació i malgrat tot, el signe del primat de la misericòrdia.

18. Durant la Quaresma d'aquest Any Sant tinc la intenció d'enviar els *Missioners de la Misericòrdia*. Seran un signe de la sol·licitud materna de l'Església pel Poble de Déu, perquè entri en profunditat en la riquesa d'aquest misteri tan fonamental per a la fe. Seran preveres als quals donaré l'autoritat de perdonar també els pecats que estan reservats a la Seu Apostòlica, perquè es faci evident l'amplitud del seu mandat. Seran, sobretot, signe viu de com el Pare acull tots els qui estan a la recerca del seu perdó. Seran missioners de la misericòrdia perquè seran els artífexs davant de tots d'una trobada carregada d'humanitat, font d'alliberament, rica de responsabilitat, per a superar els obstacles i reprendre la vida nova del Baptisme. Es deixaran conduir en la seva missió per les paraules de l'Apòstol: «Déu havia deixat tots els homes captius de la desobediència, per compadir-se finalment de tots» (Rm 11,32). Tots aleshores, sense excloure ningú, estan cridats a percebre la crida a la misericòrdia. Que els missioners visquin aquesta crida conscients de poder fixar la mirada sobre Jesús, «gran sacerdot compassiu i digne de confiança» (He 2,17).

Demano als germans Bisbes que convidin i acullin aquests Missioners, perquè siguin abans de res predicadors convincents de la misericòrdia. Que s'organitzin en les Diòcesis “missions per al poble” de manera que aquests Missioners siguin anunciadors de l'alegria del perdó. Que se'ls demani celebrar el sagrament de la Reconciliació per als fidels, perquè el temps de gràcia donat en l'any jubilar permeti a tants fills allunyats trobar el camí de retorn cap a la casa paterna. Que els Pastors, especialment durant el temps

fort de Quaresma, siguin sol·lítics a convidar els fidels a apropar-se «al tron de la gràcia de Déu, perquè es compadeixi de nosaltres» (He 4,16).

19. Que la paraula del perdó pugui arribar a tots i que la crida a experimentar la misericòrdia no deixi a ningú indiferent. La meva invitació a la conversió es dirigeix amb major insistència a aquelles persones que es troben allunyades de la gràcia de Déu a causa de la seva conducta de vida. Penso de manera particular en els homes i dones que pertanyen a algun grup criminal, qualsevol que aquest sigui. Pel vostre bé, us demano canviar de vida. Us ho demano en el nom del Fill de Déu que si bé combat el pecat mai no rebutja cap pecador. No caiguen en el terrible parany de pensar que la vida depèn dels diners i que davant d'ells tota la resta es torna mancada de valor i dignitat. És solament una il·lusió. No portem els diners amb nosaltres al més enllà. Els diners no ens donen la veritable felicitat. La violència usada per acumular fortunes que degoten sang no converteix ningú en poderós ni immortal. Per a tots, tard o d'hora, arriba el judici de Déu del qual ningú no en pot escapar.

Que la mateixa crida arribi també a totes les persones promotores o còmplices de corrupció. Aquesta nafra putrefacta de la societat és un greu pecat que clama al cel ja que mina des dels seus fonaments la vida personal i social. La corrupció impedeix mirar el futur amb esperança perquè amb la seva prepotència i avidesa destrueix els projectes dels febles i oprimeix els més pobres. És un mal que neix en gestos quotidians per expandir-se després en escàndols públics. La corrupció és una obstinació en el pecat, que pretén substituir Déu amb la il·lusió dels diners com a forma de poder. És una obra de les tenebres, sostinguda per la sospita i la intriga. *Corruptio optimi pessima*, deia amb raó sant Gregori Magne, per indicar que ningú no pot sentir-se immune d'aquesta temptació. Per eradicar-la de la vida personal i social són necessàries la prudència, la vigilància, la lleialtat, la transparència, unides al coratge de la denúncia. Si no s'hi combat obertament, tard o d'hora busca còmplices i destrueix l'existència.

Aquest és el temps oportú per canviar de vida! Aquest és el temps per deixar-se tocar el cor. Davant tants crims comesos, fins i tot crims molt greus, és el moment d'escoltar el plor de totes les persones devastades per vosaltres en els seus béns, en la seva dignitat, en els afectes, en la seva pròpia vida. Romandre en el camí del mal és només font d'il·lusió i de tristesa. La veritable vida és alguna cosa ben diferent del que ara penseu. El Papa us estén la mà. Està disposat a escoltar-vos. N'hi ha prou només amb què acolliu la crida a la conversió i us sotmeteu a la justícia mentre l'Església us ofereix misericòrdia.

20. No serà inútil en aquest context recordar la relació existent entre *justícia* i *misericòrdia*. No són dos aspectes que estiguin en contradicció, sinó un sol moment que es desenvolupa progressivament fins a aconseguir el seu punt culminant en la plenitud de l'amor. La justícia és un concepte fonamental per a la societat civil quan, normalment, es fa referència a un ordre jurídic a través del qual s'aplica la llei. Amb la justícia s'entén també que a cadascú ha de ser donat el que li és degut. A la Bíblia, moltes vegades es fa referència a la justícia divina i a Déu com a jutge. Generalment és entesa com a l'observació integral de la llei i com el comportament de tot bon israelita conforme als manaments donats per Déu. Aquesta visió, tanmateix, ha conduït no poques vegades a caure en el legalisme, falsificant-ne el sentit originari i enfosquant el profund valor que la justícia té. Per superar la perspectiva legalista, seria necessari recordar que en la Sagrada Escripura la justícia és concebuda essencialment com un abandonar-se confiat en la voluntat de Déu.

Per la seva banda, Jesús parla moltes vegades de la importància de la fe, més que de l'observança de la llei. És en aquest sentit que hem de comprendre les seves paraules quan estant a taula amb Mateu i els seus amics diu als fariseus que li contestaven perquè menjava amb els publicans i pecadors: «Aneu a aprendre què vol dir allò de: *El que jo vull és amor, i no sacrificis*. No he vingut a cridar els justos, sinó els pecadors» (Mt 9,13). Davant la visió d'una justícia com a mera observança de la llei que jutja, dividint les persones en justes i pecadores, Jesús s'inclina a mostrar el gran de do de la misericòrdia que busca els pecadors per oferir-los el perdó i la salvació. Es comprèn perquè, a causa d'aquesta perspectiva tan alliberadora i font de renovació, Jesús hagi estat rebutjat pels fariseus i pels doctors de la llei. Aquests, per ser fidels a la llei, carregaven només pesos sobre les espatlles de les persones, i així frustraven la misericòrdia del Pare. El reclam a observar la llei no pot obstaculitzar l'atenció per les necessitats que toquen la dignitat de les persones.

Sobre aquest tema és molt significativa la referència que Jesús fa al profeta Osees -«jo vull amor, i no sacrificis». Jesús afirma que d'ara endavant la regla de vida dels seus deixebles haurà de ser la que dóna el primat a la misericòrdia, com Ell mateix testimonia compartint la taula amb els pecadors. La misericòrdia, un cop més, es revela com a dimensió fonamental de la missió de Jesús. Ella és un veritable repte per als seus interlocutors que es detenen en el respecte formal de la llei. Jesús, en canvi, va més enllà de la llei; el seu compartir amb aquells que la llei considerava pecadors permet comprendre fins on arriba la seva misericòrdia.

També l'Apòstol Pau va fer un recorregut semblant. Abans de trobar Jesús en el camí a Damasc, la seva vida estava dedicada a perseguir de manera irrepressible la justícia de la llei (cf. Fl 3,6). La conversió a Crist el va conduir a ampliar la seva visió precedent fins al punt que en la carta als Gàlates afirma: «Hem cregut en Jesucrist i som justos, no per les obres de la Llei, sinó per la fe en Crist» (2,16). Sembla que la seva comprensió de la justícia ha canviat ara radicalment. Pau posa en primer lloc la fe i no més la llei. El judici de Déu no el constitueix l'observança o no de la llei, sinó la fe en Jesucrist, que amb la seva mort i resurrecció porta la salvació juntament amb la misericòrdia que justifica. La justícia de Déu es converteix ara en alliberament per tots els qui estan oprimits per l'esclavitud del pecat i les seves conseqüències. La justícia de Déu és el seu perdó (cf. Sl 51,11-16).

21. La misericòrdia no és contrària a la justícia sinó que expressa el comportament de Déu cap al pecador, oferint-li una ulterior possibilitat per examinar-se, convertir-se i creure. L'experiència del profeta Osees ve a ajudar-nos per mostrar-nos la superació de la justícia en direcció cap a la misericòrdia. L'època d'aquest profeta es compta entre les més dramàtiques de la història del poble hebreu. El Regne està proper a la destrucció; el poble no s'ha mantingut fidel a l'aliança, s'ha allunyat de Déu i ha perdut la fe dels Pares. Segons una lògica humana, és just que Déu pensi en rebutjar el poble infidel: no ha observat el pacte establert i per tant mereix la pena corresponent, l'exili. Les paraules del profeta ho testifiquen: «No tornarà al país d'Egipte, però el rei d'Assíria el dominarà, perquè no han volgut tornar a mi» (Os 11,5). I no obstant això, després d'aquesta reacció que apel·la a la justícia, el profeta modifica radicalment el seu llenguatge i revela el veritable rostre de Déu: «Això em trasbalsaria el cor, s'encendria la meua pietat. No cediré a la meua indignació, no tornaré a destruir Efraïm, perquè jo sóc Déu i no un home, sóc el Sant, present enmig teu: no sóc dels qui es passen d'ací d'allà!» (11,8-9). Sant Agustí, comentant les paraules del profeta diu: «És més fàcil que Déu contingui la ira que la misericòrdia»¹³. És així. La ira de Déu dura un instant, mentre que la seva misericòrdia és eterna.

Si Déu s'aturés en la justícia deixaria de ser Déu, seria com tots els homes que invoquen respecte per la llei. La justícia per si mateixa no és suficient, i l'experiència ensenya que apel·lant solament a ella es corre el risc de destruir-la. Per això Déu va més enllà de la justícia amb la misericòrdia i el perdó. Això no significa restar-li valor a la justícia o fer-la supèrflua, al contrari. Qui s'equivoca haurà d'expiar la pena. Solament que aquesta no és la fi, sinó l'inici de la conversió, perquè s'experimenta la tendresa del perdó.

¹³ *Enarr. in Ps. 76, 11.*

Déu no rebutja la justícia. Ell l'engloba i la supera en un esdeveniment superior on s'experimenta l'amor que està a la base d'una veritable justícia. Hem de prestar molta atenció al que escriu Pau per no caure en el mateix error que l'Apòstol retreia als seus contemporanis jueus: «Desconeixen la justícia que ve de Déu i busquen de fer-se justos pel seu propi compte, sense sotmetre's a la justícia salvadora de Déu. Perquè Crist és el terme de la Llei, i així tothom qui creu en ell rep la justícia de Déu» (Rm 10,3-4). Aquesta justícia de Déu és la misericòrdia concedida a tots com a gràcia en raó de la mort i resurrecció de Jesucrist. La Creu de Crist, llavors, és el judici de Déu sobre tots nosaltres i sobre el món, perquè ens ofereix la certesa de l'amor i de la vida nova.

22. El Jubileu comporta també la referència a la *indulgència*. En l'Any Sant de la Misericòrdia ella adquireix una rellevància particular. El perdó de Déu pels nostres pecats no coneix límits. En la mort i resurrecció de Jesucrist, Déu fa evident aquest amor que és capaç fins i tot de destruir el pecat dels homes. Deixar-se reconciliar amb Déu és possible per mitjà del misteri pasqual i de la mediació de l'Església. Així aleshores, Déu està sempre disponible al perdó i mai no es cansa d'oferir-lo de manera sempre nova i inesperada. No obstant això, tots nosaltres vivim l'experiència del pecat. Sabem que estem cridats a la perfecció (cf. Mt 5,48), però sentim fort el pes del pecat. Mentre percebem la potència de la gràcia que ens transforma, experimentem també la força del pecat que ens condiciona. Malgrat el perdó, portem en la nostra vida les contradiccions que són conseqüència dels nostres pecats. En el sagrament de la Reconciliació, Déu perdona els pecats, que realment queden cancel·lats; i no obstant això, la petjada negativa que els pecats tenen en els nostres comportaments i en els nostres pensaments roman. La misericòrdia de Déu és fins i tot més forta que això. Ella es transforma en *indulgència* del Pare que a través de l'Esposa de Crist arriba al pecador perdonat i l'allibera de tot residu, conseqüència del pecat, habilitant-lo a obrar amb caritat, a créixer en l'amor més que no pas a recaure en el pecat.

L'Església viu la comunió dels Sants. A l'Eucaristia aquesta comunió, que és do de Déu, actua com a unió espiritual que ens uneix als creients amb els Sants i els Beats el nombre dels quals és incalculable (cf. Ap 7,4). La seva santedat ve a ajudar la nostra fragilitat, i així la Mare Església és capaç amb la seva pregària i la seva vida de trobar la debilitat dels uns amb la santedat dels altres. Viure aleshores la indulgència en l'Any Sant significa apropiarse a la misericòrdia del Pare amb la certesa que el seu perdó s'estén sobre tota la vida del creient. Indulgència és experimentar la santedat de l'Església que participa a tots dels beneficis de la redempció de Crist, perquè el perdó s'estengui fins a les últimes conseqüències a les que arriba

l'amor de Déu. Visquem intensament el Jubileu demanant al Pare el perdó dels pecats i la dispensació de la seva indulgència misericordiosa.

23. La misericòrdia posseeix un valor que sobrepassa els confins de l'Església. Ella ens relaciona amb el judaisme i l'Islam, que la consideren un dels atributs més qualificatius de Déu. Israel abans de res va rebre aquesta revelació, que roman en la història com el començament d'una riquesa incommensurable d'oferir a la humanitat sencera. Com hem vist, les pàgines de l'Antic Testament estan entreteixides de misericòrdia perquè narren les obres que el Senyor ha realitzat en favor del seu poble en els moments més difícils de la seva història. L'Islam, per la seva banda, atribueix al Creador el nom, entre d'altres, de Misericordiós i Clement. Aquesta invocació apareix amb freqüència en els llavis dels fidels musulmans, que se senten acompanyats i sostinguts per la misericòrdia en la seva quotidiana feblesa. També ells creuen que ningú no pot limitar la misericòrdia divina perquè les seves portes estan sempre obertes.

Que aquest any Jubilar viscut en la misericòrdia pugui afavorir la trobada amb aquestes religions i amb les altres nobles tradicions religioses; que ens faci més oberts al diàleg per conèixer-les i comprendre'ns millor; que elimini tota forma de tancament i menyspreu, i allunyi qualsevol forma de violència i de discriminació.

24. El pensament es dirigeix ara a la Mare de la Misericòrdia. Que la dolçor de la seva mirada ens acompanyi en aquest Any Sant, perquè tots puguem redescobrir l'alegria de la tendresa de Déu. Ningú com Maria ha conegut la profunditat del misteri de Déu fet home. Tot en la seva vida va ser plasmat per la presència de la misericòrdia feta carn. La Mare del Crucificat Ressuscitat va entrar en el santuari de la misericòrdia divina perquè va participar íntimament en el misteri del seu amor.

Escollida per ser la Mare del Fill de Déu, Maria va estar preparada des de sempre per ser Arca de l'Aliança entre Déu i els homes. Va custodiar en el seu cor la divina misericòrdia en perfecta sintonia amb el seu Fill Jesús. El seu cant de lloança, en el llindar de la casa d'Isabel, va estar dedicat a la misericòrdia que s'estén «de generació en generació» (Lc 1,50). També nosaltres estàvem presents en aquelles paraules profètiques de la Mare de Déu. Això ens servirà de consolació i de suport mentre travessarem la Porta Santa per experimentar els fruits de la misericòrdia divina.

Al peu de la creu, Maria juntament amb Joan, el deixeble de l'amor, és testimoni de les paraules de perdó que surten de la boca de Jesús. El perdó suprem ofert a qui l'ha crucificat ens mostra fins on pot arribar la

misericòrdia de Déu. Maria testimonia que la misericòrdia del Fill de Déu no coneix límits i abasta tothom sense excloure ningú. Dirigim a ella l'antiga i sempre nova pregària del *Salve Regina*, perquè mai no es cansi de girar envers nosaltres els seus ulls misericordiosos i ens faci dignes de contemplar el rostre de la misericòrdia, el seu Fill Jesús.

Que la nostra pregària s'estengui també a tants Sants i Beats que van fer de la misericòrdia la seva missió de vida. En particular el pensament es dirigeix a la gran apòstol de la misericòrdia, santa Faustina Kowalska. Que ella, que va ser cridada a entrar en les profunditats de la divina misericòrdia, intercedeixi per nosaltres i ens obtingui viure i caminar sempre en el perdó de Déu i en la indestructible confiança en el seu amor.

25. Aquest és un Any Sant extraordinari, aleshores, per viure en la vida de cada dia la misericòrdia que des de sempre el Pare dispensa cap a nosaltres. En aquest Jubileu deixem-nos sorprendre per Déu. Ell mai no es cansa d'obrir de bat a bat la porta del seu cor per repetir que ens estima i que vol compartir amb nosaltres la seva vida. L'Església sent la urgència d'anunciar la misericòrdia de Déu. La seva vida és autèntica i creïble quan amb convicció fa de la misericòrdia el seu anunci. Ella sap que la primera tasca, sobretot en un moment com el nostre, ple de grans esperances i fortes contradiccions, és la d'introduir a tothom en el misteri de la misericòrdia de Déu, contemplant el rostre de Crist. L'Església està cridada en primer lloc a ser el testimoni veraç de la misericòrdia, professant-la i vivint-la com el centre de la Revelació de Jesucrist. Des del cor de la Trinitat, des de la intimitat més profunda del misteri de Déu, brolla i corre sense parar el gran riu de la misericòrdia. Aquesta font mai no podrà esgotar-se, per molts que siguin els que s'hi s'apropin. Cada vegada que algú en tindrà necessitat podrà venir a ella, perquè la misericòrdia de Déu no té fi. És insondable la profunditat del misteri que amaga, és inesgotable la riquesa que d'ella prové.

Que en aquest Any Jubilar l'Església es converteixi en ressò de la Paraula de Déu que repeteix forta i decidida una paraula i un gest de perdó, de suport, d'ajuda, d'amor. Que mai no es cansi d'oferir misericòrdia i sigui sempre pacient a l'hora de confortar i perdonar. Que l'Església es faci veu de cada home i dona i repeteixi amb confiança i sense repòs: «Recordeu-vos, Senyor, de la vostra pietat i de l'amor que heu guardat des de sempre» (Sl 25,6).

Donat a Roma, prop de Sant Pere, l'11 d'abril, Vigília del Segon Diumenge de Pasqua o de la Divina Misericòrdia, de l'Any del Senyor 2015, tercer del meu pontificat. Francesc